

ES

- naujas tautų kalėjimas?

Praejus daugiau nei pusmečiui po žlugusio referendumo dėl Lisabonos sutarties ir belaukiant naujo balsavimo, ryžtingai Europos Sąjungos (ES) strategams "ne" ištarusioje Airijoje tvyro blogos nuotaikos. Airiai tvirtina nesupratę, kad klausimas tėra užduodamas tik iš mandagumo, o dabar pajutę, kad ES yra ne kas kita kaip didžiulis tautų kalėjimas.

Paprašyti palyginti savo ir lietuvių situaciją, airiai neabejoja: Lietuva galėjo išsiversti ir be ES, tačiau yra dar labiau maustoma nei pati Airija.

Virš Airijos susitvenkęs tamsus debesis

To, kas darosi šiuo metu Airijoje, belaukiant kito referendumo dėl Lisabonos sutarties, patys airiai nė blogiausiame sapne nesapnavo: ekonomika kaip staigiai pakilo, taip staigiai ir nusileido, šalis mirga nuo ją užplūdusių emigrantų, gyventojai nebeapsidalija darbais ir socialinėmis išmokomis.

"Žinote, airiai balsuodami šiame referendume nepagalvojo, kad tai tėra klausimas "iš mandagumo", ir čia jokio kitokio pasirinkimo, kaip tik pritariant Lisabonos sutarčiai, būti negali. Taip ir prisibalavome - ES iškart prisuko kranikus ir krizė čia, Airijoje, prasidėjo kur kas greičiau ir baisesnė nei kitose pasaulio valstybėse", - trumpai situaciją apibūdino pardavėja mažoje Dublino Blanchardstone mikrorajono parduotuvėje dirbanti Sharon.

Ne tik prasta eko-

nomika spaudžia airius pakeisti nuomonę, tačiau ir viešai sklandanti stipri opinija, kad per naują referendumą gali būti nubalsuota visiškai kitaip. Tuo įsitikinti galima tiesiog užsukus į vietinius lažybų punktus - rizikos faktorius, kad airiai vėl ryšis pasakyti "ne", gerokai didesnis nei priešingu atveju.

Tačiau nepaisant visko, kalbinioji Sharon sakė, kad, jei tik prireiks, vėl balsuosianti prieš Lisabonos sutartį. Tokios pat nuomonės laikėsi ir kiti, su "Žalgiriu" bendravę airiai. Kai kurie jų į klausimą piktai režė, kad nebėra ko rengti naujo referendumo, nes airiai, pasakę "ne", sugėbės ir dar kartą taip pasakyti.

Prieštaringos nuotaikos, beje, jautėsi ir apsilankius Europos Komisijos atstovybėje Dubline. Komisijos atstovas Philippe Carr, net ir vildamas, kad airiai pakeis savo nuomonę, pusę lūpų užsiminė, kad šiaip jau jie turi priešasčių balsuoti prieš (pagrindinė - neįtakinga Airijos padėtis ES institucijose ir baimė prarasti savo, kaip valstybės, savarankiškumą), todėl nebus nieko nuostabaus, jei susiklosčiusi sudėtinga situacija nepalauš airių.

Balsavo netinkamai - sulaukė sankcijų

Kai klausiu apie šalyje tvyrančią įtampą, airiai neskuba kaltinti tik ES, o daugelis jų apskritai negali pasakyti, kas atsitiko, tačiau vos keli jų pusę lūpų užsiminė, kad sudėtingą padėtį dar kaitina ir ES taikomos sankcijos. Jų, beje, Airija sulaukė vos tik nubalsavusi "ne".

▶ Lietuva buvo iš tų šalių, kuri su šakute ir peiliu atvyko į puotą tuo metu, kai ji baigėsi. Mes dar suspėjome

Paddy
Airijos gyventojas

sakymo sulaukė tik po referendumo. Praėjus vos kelioms dienoms po airių verdikto Lisabonos sutarčiai, Europos Teisingumo Teismas apkaltino Airiją sukėlus gamtinę katastrofą ir skyrė jai milijonines baudas.

"Aš esu įsitikinęs, kad jei tik airiai būtų tinkamai balsavę, ES būtų ne tik nebaudusi, bet dar ir skyrusi pinigų šios nelaimės padariniams sutvarkyti. Bet atsitiko atvirkščiai, tad teko ne tik patiems ieškoti lėšų katastrofos padariniams likviduoti, bet ir sumokėti baudas, - pasakojo airis. - Nėra ko stebėtis, nes ko gali tikėtis tas, kuris sėdi ES kišenėje ir dar ją siuntinėja kuo toliau?"

Šalis be vilties

Kadangi naujojo referendumo data dar nėra aiški ir nežinia, ar jis apskritai įvyks, Airijoje šiuo metu kurpiami keli šalies ateities scenarijai. Pirmasis - kad pabūgę airiai davis dėlto ištars ES "taip". Antrasis - kad nepaklusniai šaliai ES taikys politinį ir ekonominį embargą.

"Juk kiekvienas geras verslininkas žino, kad jei investuoti ir pamatai, kad tai tėra pinigų rjanti skylė ir investicijų nebeatgausi, tiesiog pripažįsti klaidą ir atsisakai projekto. Taip, manau, pasielgs ir ES", - sakė airis Deenas ir patikino, kad turėdama 44 mln. eurų deficitą kasdien, prie europinių pinigų prijunkusi Airija tokiu atveju žlugtų iškart.

Yra ir dar vienas, bet visai ne-realaus scenarijus - ryžtingi vietos valdžios veiksmai. Bet savo valdžia, ypač tuo, kad ji gali išvesti iš aklovietės, airiai netiki. Dar blogiau - didžioji dalis tautos, balsavusi prieš Lisabonos sutartį, suvokė, kad dar mažiausiai metams leis nuosavai valdžiai prisivogti pilnas kišenes.

"Viešojoje erdvėje jau visai netrukus pasirodė ironiškų liaupsų ir padėkų už tai, kad tauta pati savo noru pratęsė vietos valdžios puotą", - liūdnai šypsodamasis pasakojo Deenas.

Jo teigimu, airių valdžia, renka ma kas ketverius metus, savo kadencijas priima kaip "šou pasirodymo laiką, per kurį pinigus leidžia ne konkrečioms darbams, o žmonių šypsėnomis".

"Mūsų valdžia neturi jokių il-

galaikių planų ir visus pinigus leidžia visai ne tam, kam reikia. Konkretus pavyzdys - prieš kiekvienus rinkimus ir po jų vis gražinama O'Conelly gatvė. Aplinkinės gatvės duobėtos, o O'Conelly, jau ir taip tvarkinga gatvė, vis tvarkoma. Matyt, todėl kad yra žinomiausia ir pastebimiausia", - sakė airis.

Lietuva nespėjo į puotą

Piešdamas niūrius šalies ateities planus, ne vienas airis savo šalies situaciją ES prilygino sėdėjimui kalėjime - atėjo susivilioję pinigais per savo naivumą, bet ištrūkti iš čia nebegali. Kitaip tariant, kaimynė Didžioji Britanija čia juos atsidevė dėl "šventos ramybės", kad pinigų šrautais numalšintų anksčiau Jungtinėje Karalystėje airių vykdytus sprogdinimus ir neramumus, o pabėgti iš ES nėra kaip.

"Ar nebuvo keiliamų klausimų, kad reikia išstoti iš ES? Dar ne, nes visi puikiai supranta vieną dalyką - jei išstosi iš ES, pinigų reikės gražinti. O tu pasižiūrėk, kiek čia sukūsta pinigų. Airijos ekonomika įdomiai sukurta - žmonėms atsirado darbu, ir jie pradėjo galvoti apie savo gyvenimą. Taip ir patatė jį. Tik bėda, kad tai padarė skolų ir socialinių išlaidų sąskaita", - sakė Deenas.

Beje, paklausti, ar Airijos situacija neprimena Lietuvos, nei Dubline gyvenantys airiai, nei patys lietuviai atsakė neigiamai. Jų teigimu, Airija patyrė nemenką naudą iš ES, o Lietuva to negavo ir, matyt, jau niekada negaus.

"Matote, Lietuva buvo iš tų šalių, kuri su šakute ir peiliu atvyko į puotą tuo metu, kai ji baigėsi. Mes dar suspėjome", - sakė kelioms lietuvių emigrantų šeimos namus nuomojantis Paddy.

Airių įsitikinimu, Lietuva galėjo išsiversti ir be ES, o visi mūsų įsipareigojimai ES tik rodo, kad esame dar labiau apmulkinti už pačius airius. "Jei jūs dar ir atominė elektrinė uždarysytė, tai pamatysite, kaip ES strategai jums dar sugėbės parduoti ir savo, bet jau ne bėdų, gaminamą elektros energiją", - tikino Paddy.

Ramunė VAIČIULYTĖ
specialiai "Žalgiriu" iš Dublino

ŽALGIRIS

Nr. 5

SU ŽALGIRIU - UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio "Respublika" priedas

"Nereikia nieko kurti, reikia gintis"

Prieš daugiau nei mėnesį gimęs ŽALGIRO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDĖJIMAS jau turi ištisą būrį jį palaikančių lietuvių. Vienas pirmųjų savo simpatijas judėjimui išsakė filosofas Krescencijus Stoškus.

MŪSŲ Valstybė būtų sau radusi garbingą vietą tarp pasaulio didžiųjų. Jų Valstybė atlieka patarnautojo vaidmenį.

Tai yra sena mūsų pačių politikos bėda, kuri mus ištiko todėl, kad atėję nepatyrę politikai nenorėjo nė su kuo konsultuotis ir aiškino, esą patys viską žino. Tačiau nusizūrėdami ir nemokėsiškai pritaikydami kitų Europos šalių pavyzdžius, jie tik patvirtino esą nesavaranikiški, vienaip ar kitaip užsiangazavę...

Štai aiškiai matome pasireiškiančias amerikoniškas tendencijas, kurias daugelis sieja su prezidentu ar dar kokiais nors įsipareigojimais, tačiau bėda yra kita - mūsų mąstymo nelaisvė, iš tarybinių laikų užsilikęs vasalizmas. Tik vasalas negali pakelti balso prieš šeimininką, nesijaučia su juo lygavertis, yra mažas, beskurstantis ir laukiantis paramos. Daugybė tokių sąmonėje įsiskindusių kompleksų panaudojami politikoje, ir tada piliečiai darosi nebaugūs. O politikai kartais tai taiko kaip priedangą: priėmę sprendimus, atsakomybę už juos permeta sveitintaučiams - esą taip liepiama.

Bet tiek šita priedanga, tiek pats vasalizmas tėra tvarkos darytojų, kurie jaučiasi labai dideli, negalia.

MŪSŲ Valstybėje būtų neskubama pirmiesiems balsuoti už Europos Sąjungos konstituciją ar Lisabonos sutartį, kurių nepriima pati Europa. Jų Valstybėje balsuojama už bet ką, kad tik būtų įsteikta šeimininkams, net jei tai kenkia savims interesams.

Iš tiesų, sprendama tokius lemtingus dalykus, atsakomybę turėtų prisiimti ne valdžia, o visa tauta. Kai kyla suverenumo apribojimo klausimai, negalima už tautos nugaros be jos

valios, tačiau jos vardu priimti tokių atsakingų sprendimų.

Tiesą sakant, aš neturiu vilčių, kad, pavyzdžiui, situaciją dėl Lisabonos sutarties galima iš esmės pakeisti, bet tikiu, kad tam galima prasmingai pasipriešinti. Kad valdžia daugiau tokių sprendimų nedrįstų priimti. Arba juos stabdytu. Gal tada ji taps protingesnė, savarankiškesnė?

MŪSŲ Valstybėje viešojoje erdvėje vyrautų lietuvių kalba, Jų Valstybėje - labiau nei tarybiniais metais rusų - dominuoja anglų kalba.

Ypač mūsų kartos žmonės tai patyrė savo kailiu. Žinote, anuomet dėl kalbos buvo politinių apribojimų - rusų kalba reikėjo ne tik skaityti paskaitas ar rašyti mokslo straipsnius. Kai dabar matau, kaip per intelektualų sluoksnius plinta anglų kalba, darosi baisu...

Kuo anie laikai skiriasi nuo šių? Reikia pripažinti, kad anglų kalbos įtaka didesnė nei rusų kalbos. Anuomet buvo politinis spaudimas ir žmonės turėjo savotiškų gynybinių ambicijų ignoruoti svetimą kalbą. Dabar, laisvės sąlygomis, žmonės anglų kalbos vartojimą laiko normaliu dalyku, o ištikimybę savai kalbai traktuoja kaip konservatyvizmo ženklą. Tai ne tik mūsų kalbai, bet ir visam kraštui - pavojingi dalykai.

MŪSŲ Valstybėje brangus būtų kiekvienas pilietis, Jų Valstybėje - piliečiai priversti emigruoti.

Tai man primena totalitarizmą, kai žmogus buvo laikomas sraigateliu ir galvoja, kad jo buvimas nieko nereiškia. Egzistavo tokia formulė: nepakeičiamų žmonių nėra. Kitaip tariant, tu išvažiavai - atsirasi kitas. Išvažiavo lietuvis - jo vietoje atsirado kinas arba kazachas.

Platinamas nemokamai

Kitados bendėme rengti akcijas "Kad Lietuva neišsivaikščiūtų". Jų metu atsirado tokių vadinamųjų liberalų, kurie aiškino, kad Lietuva tuščia vis tiek nebus. Taip, gal ji ir nebus tuščia, bet su tokia šneka ir činiška laikysena toli nenuėisi.

Šiandien žmonės dejuoja dėl sveitintaučių kiaulių ir karvių ūkių įkurtuvių apie Pasvalį. Jie nori gyventi patogesniais sąlygomis, o sveitintaučiai juos varo į nevilktį. Kodėl jie patys negalėtų ūkininkauti savose žemėse? Kodėl viskas atiduodama užsieniečiams? Tokių situacijų, kai spaudžiami savi žmonės, daug, o dar daug kas stebisi, kad Lietuvoje atsiranda netolerancija sveitintiesiems... Jei savas žmogus jaučia išorinį svetimų žmonių spaudimą, jo reakcija - natūrali. Ir tai yra ne žmonių problema, bet jau politikos dalykai.

MŪSŲ Valstybės teismai žmonės pasitikėtų, nes jie gintų žmogaus interesus, Jų Valstybėje teismai gina klanų interesus.

Gal kas dėl to imtųsi ir diskutuoti, bet tiesa yra tokia, kokia yra. Mūsų teismuose iki šiol nėra tarėjų, teisėjų atstovų iš visuomenės. O juk tai galėtų būti šoks toks teismų durų atvėrimas visuomenei. Išvaizduokite, Rusija, iš kurios taip tyčiojames, tai jau padarė ir turi prisiekiuosius. O Lietuvoje to niekas neketina daryti. Nors čia, atrodo, ne tik tai padaryti lengviau, bet ir galima eksperimentuoti...

Taip, tai įrodo, koks yra stiprus teisėjų klanas. Stiprus todėl, kad yra suaugęs su tais, kurie duoda žymią paramą. To niekaip neužginčysi. Telieka suvokti, kaip ir kodėl sunku Lietuvoje realizuoti teisingumą.

MŪSŲ Valstybėje valstybinė žiniasklaida būtų atvira visoms nuomonėms, Jų Valstybėje žiniasklaida aptarnauja klanų interesus.

Žmogus visada pagalvoji - o ką aš, pavyzdžiui, dėl to padariau? Žiniasklaidai visais laikais reikėjo verstis. Reikėjo ir didelio žiniasklaizavimo ar moralinio įsipareigojimo, kad žmogus nesusipainiotų tam tikrų interesų su valstybės reikalais.

Manau, kad pagrindinė viso šito problema - nėra savireguliacijos mechanizmo. Taip, Lietuvoje veikia žiniasklaidos priežiūros institucijos, bet jos neišbaigtos, nekompetentingos ir taip pat į interesų lauką įpaimtos. Kitaip sakant, mano žvilgsnis labiausiai krypta į nacionalinę televiziją, kurioje nėra laisvų debatų, ir tai rodo, kad ten dominuoja tam tikri interesai.

Ko JŪSŲ PATIES Valstybė skirtųsi nuo Jų Valstybės?

Aš nekuriu savo valstybės ir prisidedu prie to, kas yra surašyta ŽALGIRO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDĖJIMO manifeste. Yra problemų ir bėdų, kurios tiesiog krinta į akis ir jas reikia ištaisyti. Aš manau, kad jei nors trečdalis to, ką čia kalbėjome, būtų galima pašalinti, tai būtų didelis mūsų laimėjimas. Mums nereikia nieko nauja kurti, mums tereikia gintis nuo tų grėsmių, kurios kasdien plūsta vien dėl to, kad yra suinteresuotų žmonių iš viso to pasidaryti kokį nors biznelį.

Žinoma, valstybės gerinimui nėra galo, o tai darant atsirasi ir naujų problemų. Tik jos nebus tokios didelės kaip dabar, kai rizikuojame tautos išlikimu.

Turime ne tik sugrąžinti žmones į savo kraštą, turime ir savo vaikams viską palikti. Žmonėms nereikia turto, jiems reikia suteikti viltį. Juk baisiausia, kai neturi vilties ir supranti, kad negali nieko pakeisti.

Kalbino Ramunė VAIČIULYTĖ

Kaip Lisabonos sutartis Lietuva pavėrs savivaldybe...

Simono Švitros nuotr.

► **OPONENTAI.** Du Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signatarai Audrius Butkevičius ir Rolandas Paulauskas neabejoja: iš Lisabonos sutarties kyla tiesioginė grėsmė Lietuvos nacionalinei valstybei, o vienas karščiausių šios sutarties gynėjų Petras Auštrevičius teigia, kad Lietuva iš jos tik išlės

Lietuva praėjusių metų gegužę paskubomis pasirašė Europos Sąjungos (ES) nevienareikišškai vertinamą Lisabonos sutartį. Net didžiausi jos šalininkai pripažįsta: nacionalinės valstybės turės padėti dalį savo nepriklausomybės ant šios sutarties aukuro. Kas laukia Lietuvos ir ES įsigaliojus šiai sutarčiai?

R Sergejus TICHOMIROVAS "Respublikos" žurnalistas

"Respublikos" apskritajame stalo dalyvauja vienas didžiausių Lisabonos sutarties šalininkų, buvęs euroderbybininkas Seimo narys Petras AUŠTREVČIUS. "Respublikos" apžvalgininkas Audrius BUTKEVIČIUS ir Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras Rolandas PAULAUŠKAS.

S.TICHOMIROVAS: Ar Lisabonos sutartis iš esmės nėra nepriimtos Europos Konstitucijos pataisos apgautas visuomenė ir valstybės, kurios atsisakė patvirtinti šią Konstituciją?

PAUŠTREVČIUS: Kaip ir kiekvienos institucijos ar organizacijos gyvenime, jos tolesnis egzistavimas ir efektyvus veikimas yra neįmanomas be tam tikrų adaptacijų. Tačiau asmeniškai manau, kad buvo žengtas pernelyg greitas ir beatodairiškas žingsnis. Aš 2004 m. nepritariau spontaniškam Konstitucijos ratifikavimui Lietuvoje. Manau, kad pasielgėme nekorek-

tiškai, kai ketvirtadienio ryte išėmė Konstitucijos išaiškinimas, o po pietų Seimas balsuoja.

R.PAULAUŠKAS: Gal parodėme perdėtą uolumą, kurį mes rodėme ne vieną ir ne du kartus. Kodėl mes bijome tokių paprastenių žodžių? Galima gražiai apibūdinti mūsų atsakymą įmantriais žodžiais, bet atsakymas yra labai paprastas: Prancūzija ir Olandija Konstituciją atmetė.

PAUŠTREVČIUS: Atmetė, nes ten ratifikavimas vyko rengiant referendumą. Žmonės nesuprato veiksmo esmės.

R.PAULAUŠKAS: Kodėl jūs už juos taip drąsiai šnekate, kad jie nesuprato? Gal kaip tik suprasdami veiksmo esmę ir atmetė Prancūzijoje ir Olandijoje.

PAUŠTREVČIUS: Esmė yra tokia: tai, kas pasiliko iš to pirminio dokumento, yra neišvengiama, jeigu mes norime matyti tą organizaciją, su kuria siejame savo ateitį, tuomet mes negalime išvengti tam tikrų jos veiklos ir institucinės sąveikos adaptacijų, o tai ir įtvirtina šita sutartis.

R.PAULAUŠKAS: Specializavusi valstybinės teisės srityje. Pūkiai žinau, kaip galima kiekvieną konstitucinė nuostatą pasukti į vieną arba į kitą pusę ją interpretuojant. Tiek Europos Konstitucijoje, tiek šioje sutartyje labai daug gražių žodžių apie demokratiją. Tačiau jau pačiu pirmu veiksmu jūs paneigiate šituos gražius žodžius manipuluodami sąvokomis ir apeidami pirmąją Konstituciją, bandydami primesti ją žmonėms kitu būdu.

A.BUTKEVIČIUS: Remiantis Lisabonos sutarties nuostatomis, Lietuva labai stipriai sumažina savo galimybes paveikti bet kokio sprendimo priėmimą - nuo 2 iki 0,8 proc.

nebuvo priimtas. Dabar gimsta kita forma, kurioje neegzistuoja galimybė atmesti šito dokumento referendumu, nes tai ne Konstitucija. Tai yra gana siaurame rate pasirašomas popierius, ir jis pradeda funkcionuoti. Lygiai taip pat kaip Konstituciją buvo bandoma pateikti mums nediskutavus, Lisabonos sutartis buvo labai tyliai prakaita visiškai nediskutuojant aspektu, kuris iš esmės pradeda riboti valstybinį suverenitetą labai rimtu laipsniu.

PAUŠTREVČIUS: Mes ne kiekvieną tarptautinę sutartį svarstome referendumu.

A.BUTKEVIČIUS: Dabar pasakykite, kad jūs nesutinkate su mano teiginiu, jog Lisabonos sutartis iš esmės yra ES Konstitucija.

PAUŠTREVČIUS: Ne. Man tai labiau panašu į tarptautinę sutartį. Jeigu jūs paklausite, duosite teisininkams Lisabonos sutartį, pamatysite, kad iš Konstitucijos liko tik institucinės sąrangos, institucinio veikimo, kompetencijų pasidalijimo ir kai kurių naujųjų įtvirtinimo dokumentas.

R.PAULAUŠKAS: Specializavusi valstybinės teisės srityje. Pūkiai žinau, kaip galima kiekvieną konstitucinė nuostatą pasukti į vieną arba į kitą pusę ją interpretuojant. Tiek Europos Konstitucijoje, tiek šioje sutartyje labai daug gražių žodžių apie demokratiją. Tačiau jau pačiu pirmu veiksmu jūs paneigiate šituos gražius žodžius manipuluodami sąvokomis ir apeidami pirmąją Konstituciją, bandydami primesti ją žmonėms kitu būdu.

A.BUTKEVIČIUS: Remiantis Lisabonos sutarties nuostatomis, Lietuva labai stipriai sumažina savo galimybes paveikti bet kokio sprendimo priėmimą - nuo 2 iki 0,8 proc.

PAUŠTREVČIUS: Man šita sutartis patinka pirmiausia dėl to, kad atsiranda galbūt sudėtingesnių, bet aiškiau apibrėžtų, turinčių savo logiką sprendimų priėmimo procedūrų, kuriose labai išskirčiau nacionalinių parlamentų vaidmenį. Man svarbiausias dalykas, ko anksčiau nebuvo, - peticija. 100 tūkst. ES piliečių peticija, kaip kreipinys, kaip siūlymas inicijuojant įstatymą. Niekada anksčiau to nebuvo.

R.PAULAUŠKAS: Ne 100 tūkst., o milijonas. Ir pažiūrėkime, kokia formuluoė ten yra: "siūlo", "prašo Europos Komisijos", bet daugiau nieko. Jokių juridinių pasekmių šie prašymai nesuteikia. Tai nėra įpareigojimas EK - tai yra pasiūlymas.

S.TICHOMIROVAS: Ar Lisabonos sutartis yra grėsmė nacionalinėms valstybėms, jų laisvei vykdyti savo vidaus ir užsienio politiką, jų nepriklausomybę?

R.PAULAUŠKAS: Taip, ji kelia grėsmę. Valstybės turi remtis sąjungos idėja ir daugiau nieko. Lietuva ES galės tik tiek, kiek dabar gali Kauno savivaldybė Lietuvos valstybėje. Taip, ji turi tam tikras kompetencijas, bet ji negali priimti jokių sprendimų užsienio politikos srityje, mokesčių srityje.

PAUŠTREVČIUS: Turėjome žinoti ir suprasti iš anksto, kur Lietuva siekia integruotis. ES yra unikali organizacija. Ji nėra tokia tarptautinė organizacija, kur gali pasakyti: "atleiskite, aš nedalyvauju ten ir ten". Mes dalį savo suvereniteto sujungėme ir atiduodame toms institucijoms, kurias mes kontroliuojame, dėl to, kad gautume didesnę pridėtinę vertę. Jeigu mes tik veikiame šalia, ES praranda veiksmingumą.

A.BUTKEVIČIUS: Jūs sakote, kad Lietuva siekia integruotis, o aš teigiū, kad Lietuvos žmo-

nėms niekada nebuvo ne tik kad pateiktos alternatyvos, bet nebuvo netgi paaiškinta, kas atsitiks su Lietuva pakliuvus į ES. O iš esmės tai yra grupelės žmonių, turinčių atitinkamą Lietuvos modelio viziją arba interesus, žaidimą įtraukiant mus į mechanizmą, kuris nepaliekia mums jokių alternatyvų.

Lisabonos sutartis kelia grėsmę vien todėl, kad mūsų balsų skaičius mažėja labiau negu dvitūkst., o milijonas. Ir pažiūrėkime, kokia formuluoė ten yra: "siūlo", "prašo Europos Komisijos", bet daugiau nieko. Jokių juridinių pasekmių šie prašymai nesuteikia. Tai nėra įpareigojimas EK - tai yra pasiūlymas.

S.TICHOMIROVAS: Ar Lisabonos sutartis yra grėsmė nacionalinėms valstybėms, jų laisvei vykdyti savo vidaus ir užsienio politiką, jų nepriklausomybę?

R.PAULAUŠKAS: Taip, ji kelia grėsmę. Valstybės turi remtis sąjungos idėja ir daugiau nieko. Lietuva ES galės tik tiek, kiek dabar gali Kauno savivaldybė Lietuvos valstybėje. Taip, ji turi tam tikras kompetencijas, bet ji negali priimti jokių sprendimų užsienio politikos srityje, mokesčių srityje.

PAUŠTREVČIUS: Turėjome žinoti ir suprasti iš anksto, kur Lietuva siekia integruotis. ES yra unikali organizacija. Ji nėra tokia tarptautinė organizacija, kur gali pasakyti: "atleiskite, aš nedalyvauju ten ir ten". Mes dalį savo suvereniteto sujungėme ir atiduodame toms institucijoms, kurias mes kontroliuojame, dėl to, kad gautume didesnę pridėtinę vertę. Jeigu mes tik veikiame šalia, ES praranda veiksmingumą.

A.BUTKEVIČIUS: Jūs sakote, kad Lietuva siekia integruotis, o aš teigiū, kad Lietuvos žmo-

PAUŠTREVČIUS: Visų pirma Lietuva nėra pati mažiausia ES valstybė. Už Lietuvą yra gerokai daugiau mažesnių valstybių. Nereikia išskirti Lietuvos kaip turinčios kokius nors ypatingus arba ją iš anksto ribojančius interesus, labai besiskiriančius nuo kitų valstybių. Dažniausiai būna taip, kad susidaro tam tikrų valstybių grupės, kurios turi labai panašią ekonominę situaciją, socialinius interesus, jų įsivaizdavimas apie Europos ateitį vienos ar kitos politikos atžvilgiu taip pat sutampa. Tai klausimas yra, ar mes galime dirbti tokių grupių viduje, formuoti nuomonę, formuoti valstybių grupę, kuri gali ginti tam tikrą poziciją ir siekti protingo bei mums naudingo kompromiso. Visi sprendimai ES priimami ieškant kompromiso.

A.BUTKEVIČIUS: Jeigu mes ir toliau turėsime prezidentus, kurie iš esmės atstovauja užsienio valstybių politikai, kaip buvo iki šiol su ponu Valdu Adamkumi, tai apie kokią galimybę derinti tam tikros panašių valstybių grupės interesus mes galime kalbėti? Su kokiomis valstybėmis Lietuva gali grupuotis, sudarydama aktyviai veikiančias koalicijas ES viduje?

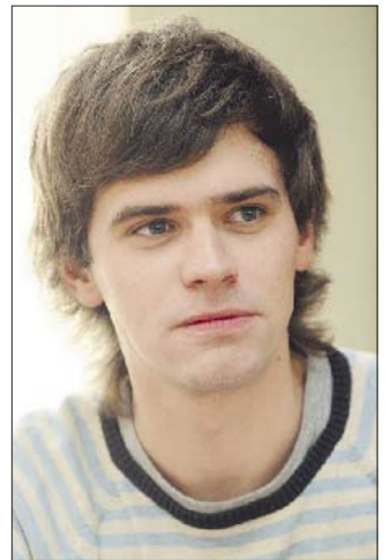
PAUŠTREVČIUS: Kiekvienu atveju mums reikia rasti tą koaliciją, kur mus girdi, kur mes galime gana įtaigiai ir rezultatyviai siekti rezultatų. Nemanau, kad kiekvienam atveju mes pasiekime 100 proc. Galbūt pasiekė 80 proc. mes pasakysime: "Taip, to pakanka šiuo atveju".

S.TICHOMIROVAS: O jeigu tarp tų likusiųjų 20 proc. bus tokie sprendimai, kurie yra gyvybiškai svarbūs Lietuvos nacionaliniams interesams? Pavyzdžiui, santykiai su Rusija. Didžiosios ES valstybės galės sutarti taip, kaip joms naudinga.

R.PAULAUŠKAS: Yra realus gyvenimas ir yra idealas, kurio mes norėtume. Pavyzdžiui, "Nord Stream" dujotiekis. Lenkai, kurie dar labiau suinteresuoti, kad to dujotiekio nebūtų, priešinosi iki pakutinio, tačiau Vokietijai ramiau susitarė už mūsų nugarų ir stato jį. Darykite ką norite, svarstykite kiek norite, tačiau jie jau stato ir statys.

S.TICHOMIROVAS: O jeigu tarp tų likusiųjų 20 proc. bus tokie sprendimai, kurie yra gyvybiškai svarbūs Lietuvos nacionaliniams interesams? Pavyzdžiui, santykiai su Rusija. Didžiosios ES valstybės galės sutarti taip, kaip joms naudinga.

R.PAULAUŠKAS: Yra realus gyvenimas ir yra idealas, kurio mes norėtume. Pavyzdžiui, "Nord Stream" dujotiekis. Lenkai, kurie dar labiau suinteresuoti, kad to dujotiekio nebūtų, priešinosi iki pakutinio, tačiau Vokietijai ramiau susitarė už mūsų nugarų ir stato jį. Darykite ką norite, svarstykite kiek norite, tačiau jie jau stato ir statys.

Sergejus TICHOMIROVAS "Respublikos" žurnalistas

► Lietuvoje net nebuvo kalbėta apie alternatyvas Lisabonos sutarčiai

A.BUTKEVIČIUS: Man labai įdomu būtų sužinoti bent vieną Lietuvos sėkmės istoriją, kur mes sėkmingai apgynėme savo interesus ES net turėdami tuos 2 proc., kurių įsigaliojus Lisabonos sutarčiai mes nebeturėsime.

PAUŠTREVČIUS: Pirmą sėkmės istoriją - Lietuva išstai siekia, kad energetinio saugumo reikalai atsidurtų ties kuo aukštesniu lygiu.

A.BUTKEVIČIUS: Kur tas interesas apgintas? Iki šiol mes turėjome netgi efektyvesnes sąlygas gintis. Nėra pavyzdžio.

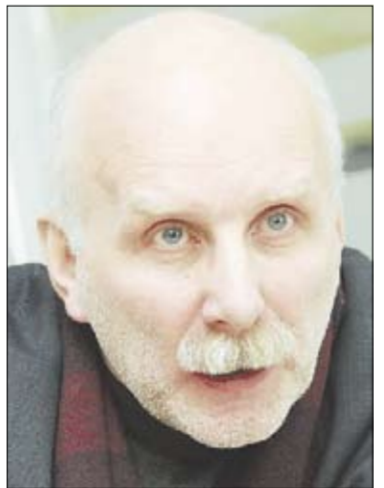
PAUŠTREVČIUS: Konkretus pavyzdys, apie ką aš norėjau pasakyti, - energetiniai projektai ir vadinamasis Europos infrastruktūros projektų sąrašas. Pažiūrėkite į jį, ir jūs rasite puikiai Lietuvai atstovaujančius pavyzdžius. Nesenas pavyzdys: kovo 19-20 d. Briuselyje buvo Europos vadovų taryba, ji priėmė konkretų sprendimą skirti 175 mln. eurų jungčiai tarp Švedijos ir Baltijos valstybių.

A.BUTKEVIČIUS: Aš prašiau pateikti sėkmės istoriją, kaip mes apgynėme savo interesus. Niekas dėl tų milijonų nekariavo - mums juos paprasčiausiai davė.

R.PAULAUŠKAS: Tai yra trupiniai, kuriuos mes gavome nuo to stalo, nuo kurio bus nušluota, kai mes uždarysime Ignalinos atominę elektrinę (AE). Tai, ką mums duoda, yra "kapeikos", palyginti su tuo, ką mes prarasime uždarę atominę elektrinę ir pašalinę save kaip konkurentą iš energetinės erdvės. Man įdomu, su kuo šiandien reikia sudaryti koaliciją, kad Ignalinos AE galima būtų išlaikyti.

S.TICHOMIROVAS: Lietuvoje net nebuvo kalbėta apie alternatyvas Lisabonos sutarčiai. Kokias kitas ES integracijos formas galėjo pasirinkti arba pasiūlyti Lietuva?

PAUŠTREVČIUS: Buvo iškoma, kas atitinka valstybių narių pasirošimą žengti tolesnį integracijos žingsnį. Ši sutartis yra žingsnis tolesnės integracijos link. Ji turi galimybę padidinti tolesnį ES institucijų efektyvumą. Nenoriu būti organizacijoje, kuri man neduoda pridėtinės vertės. Kam trin-

Rolandas PAULAUŠKAS Lietuvos Nepriklausomybės Atkūrimo Akto signataras

► Lietuva ES galės tik tiek, kiek dabar gali Kauno savivaldybė Lietuvos valstybėje

ties, kam važinėti į tas tarybas, jeigu sprendimai paskui neįgyvendinami. Man reikalingas veiksmingumas to, kad Lietuva šioje situacijoje eitu į priekį. Mes sėdime prie stalo ir visada turėsime savo žodį.

R.PAULAUŠKAS: Poną Petrą šituo sakiniu apibendrina Henry Kissingeris, kitados pasakęs, kad norėtų turėti vieną telefoną Europoje, kuriuo paskambinus galima būtų spręsti reikalus. Prie šito ir eina ES. Ar buvo alternatyvų? Jų ne tik buvo, bet ir yra. Laisvas judėjimas Europos erdvėje yra reguliuojamas Šengeno, o ne ES sutartimi. Galima nepriklausyti ES, o priklausyti Šengeno erdvei ir keliauti. Yra Europos ekonominė erdvė. Jeigu įsileji į šitą erdvę, galioja laisvos prekybos sutartys ir panašūs dalykai ir nėra reikalo būti ES. Tačiau svarbiausia, kad tu neprarandi savo valstybės suvereniteto, o tiek dalykai jai vis tiek prekyboje Europos mastu, tiek laisvai keliauj. O mes pasirinkome patį blogiausią variantą, kuris likviduoja mus kaip valstybę ir pavertčia ją savivaldybe.

A.BUTKEVIČIUS: Realybėje jokia mažuma, pretenduojanti į tautinės valstybės išlikimą, neturėjo galimybės pateikti savo alternatyvų. Yra kitas variantas. Lietuva turėtų svarstyti pateikti ES tokį modelį, kuris labiau gintų mažos tautos ir mažos valstybės interesus. Turėtų eiti kalba apie tautų Europos egzistavimą. Manasis eurorealizmas - šis teiginys, o ne tokios hipotetinės unitarinės valstybės propagavimas ir protegavimas, kuris mums nepaliekia teisių spręsti.

R.PAULAUŠKAS: Ne visi žino, kad Europos Parlamento (EP) deputatas neturi įstatymų iniciatyvų teisės. EP įstatymų nerengia. Įstatymus rengia ir siūlo tik Europos Komisija, o komisarai neatstovauja valstybėms. Komisarai dirba niekieno nereguliuojami ir jie pasiūlo balsuoti, o EP gali tik atmesti. Tai apie kokią demokratiją mes šnekame? Nieko blogo nebūtų, jeigu būtų tautų Europa. O einant tokiu keliu (už ri galimybę padidinti tolesnį ES institucijų efektyvumą. Nenoriu būti organizacijoje, kuri man neduoda pridėtinės vertės. Kam trin-

R.PAULAUŠKAS: Ne visi žino, kad Europos Parlamento (EP) deputatas neturi įstatymų iniciatyvų teisės. EP įstatymų nerengia. Įstatymus rengia ir siūlo tik Europos Komisija, o komisarai neatstovauja valstybėms. Komisarai dirba niekieno nereguliuojami ir jie pasiūlo balsuoti, o EP gali tik atmesti. Tai apie kokią demokratiją mes šnekame? Nieko blogo nebūtų, jeigu būtų tautų Europa. O einant tokiu keliu (už ri galimybę padidinti tolesnį ES institucijų efektyvumą. Nenoriu būti organizacijoje, kuri man neduoda pridėtinės vertės. Kam trin-

Petras AUŠTREVČIUS Buvęs vyriausiasis euroderbybininkas

► Turėjome žinoti ir suprasti iš anksto, kur Lietuva siekia integruotis

savo reikalus. Tokia yra biurokratų prigimtis.

S.TICHOMIROVAS: Reziujuojant, kas visų mūsų laukia, priėmus Lisabonos sutartį?

A.BUTKEVIČIUS: Pagal šią sutartį mes penkerius metus net nebūsimės savo eurokomisaro, galėsiančio inicijuoti klausimus, kurie turi būti svarstomi iš Lietuvos pusės. Nors jis to ir nelabai gali, bet mes nebūsimės net formalus žmogaus, kuris galėtų mėginti tai daryti.

Mano manymu, Lietuvai visuomet atstovavo politinės jėgos, kurios ir nesiekė turėti savarankiškos užsienio politikos, sąmoningai siekė kaip galima didesnio valstybės identiteto ir suverenumo praradimo. Kitas dalykas - šitos jėgos net nesvarstė, kad Lietuva ateina į ES ne vienodomis starto sąlygomis, kokias turėjo kitos valstybės. Jai ir lieka kur kas mažesnės galimybių ribos vien todėl, kad mechanizmai jai vystyti daugiau nebeleis. Man tai labai primena viduramžiais naudotą modelį - homunkulus, kai žmogelis buvo auginamas butelyje ir butelio forma nulemdavo, koks žmogelis išaugs.

R.PAULAUŠKAS: Mes turime teisę dalyvauti, pasisakyti, siūlyti, protestuoti. Tačiau įsivaizduokite, kad jūs esate uždarosios akcinės bendrovės akcininkas ir turite 5 ar 10 proc. akcijų. Jūs taip pat turite teisę protestuoti, reikalauti, siūlyti, bet paskui yra balsuojama. Sprendimai yra priimami tu balsais, kurių yra dauguma. ES dauguma priklauso Vokietijai, Prancūzijai ir Didžiąjai Britanijai. Neapgaudinėjime savęs ir kitų - sprendimai bus visuomet priimami, kaip norės šių valstybių vadovai. O kadangi jie dar ir yra pagrindiniai ES donori, tikėtis, kad jie visą laiką mums dirbs, yra naivu.

PAUŠTREVČIUS: Mums reikia pereiti į visiškai skirtingą mąstymo lauką, didinti mūsų draugų, mūsų partnerių skaičių. Yra pasiūlytas naujas sprendimų priėmimo mechanizmas, kuris pavidintas kvalifikaciniu daugumos principu. 5 proc. turintis akcininkas turi siekti, kad jis surinktų dar 46 proc. kitų akcininkų ir turėtų 51 proc. Turime galimybę.

PAUŠTREVČIUS: Mums reikia pereiti į visiškai skirtingą mąstymo lauką, didinti mūsų draugų, mūsų partnerių skaičių. Yra pasiūlytas naujas sprendimų priėmimo mechanizmas, kuris pavidintas kvalifikaciniu daugumos principu. 5 proc. turintis akcininkas turi siekti, kad jis surinktų dar 46 proc. kitų akcininkų ir turėtų 51 proc. Turime galimybę.

Emanuelis ZINGERIS, Seimo narys, po kelių dienų apmaštymų pranešė negalėsiantis dalyvauti apskritajame stale, mat "buvo užimtas".

Egidijus VAREIKIS, Seimo narys, "buvo užimtas".

Vilija BLINKEVIČIŪTĖ, Seimo narė ir socialdemokratų Europos Parlamento rinkiminio sąrašo lyderė, teigė, kad dėl dalyvavimo apskritajame stale turi pasitarti su savo partijos bičiuliais. Pasitarė ir pranešė, kad socdemai gali deleguoti Vytenį Andriukaitį. Pati, matyt, stokoja žinių ir kompetencijos šiuo klausimu.

Vytenis ANDRIUKAITIS, Seimo narys, pareiškė, kad "labai norėtų", bet kaip tyčia su savo partijos bendražygiais turi važiuoti į Džukiją ir pasiūle buvusio premjero Gedimino Kirklilo kandidatūrą, nes šis esą turėjo likti Vilniuje.

Gediminas KIRKILAS, Seimo opozicijos lyderis, išgirdęs apie mūsų pasiūlymą, paneigė V.Andriukaitio žodžius tikindamas, kad irgi vyksta į Džukiją.

Audronius AŽUBALIS, Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas, teigė, kad su juo viską reikia derinti iš anksto.

Justinas KAROSAS, Seimo narys, "turėjo susitikimą".

Vygandas UŠACKAS, užsienio reikalų ministras, "visą dieną buvo užimtas darbai".

► Tarp kitko...

Jie buvo kviečiami, bet atsisakė

"Respublika" - atvira įvairių nuomonių ir pažiūrų žmonėms. Rengdamas diskusijas pačioms įvairiausioms temoms mūsų dienraštis suteikia galimybę atvirai išsakyti savo nuomonę, nepaisant žmogaus politinių pažiūrų, jo tautybės ar seksualinės orientacijos. Į "Respublikos" apskritajį stalą itin svarbia tiek Lietuvai, tiek Europos Sąjungai Lisabonos sutarties tema buvo kviečiami žmonės, kurie dėl įvairių priežasčių nepanoro priimti jiems siūlytos galimybės nevaržomi pasisakyti:

Vytautas LANDSBERGIS, prieš už kiekvieno krūmo įžvelgiantis Briuselio europarlamentaras, neparodė susidomėjimo Lisabonos sutartimi pareiškdamas, kad negali atvykti į apskritajį stalą, nes yra ne Vilniuje ir turi principus. Neatsisveikines padėjo telefono ragelį.

Leonas DONSKIS, spekulianto George'o Soroso gynėjas, "be pykčio" atsisakė dalyvauti diskusijoje. "Niekada nesuprasau pats savęs, jeigu priimsiu "Respublikos" kvietimą po to, kas yra įvykę", - maloniai atsakė jis.

Romas SAKADOLSKIS, buvęs žurnalistas, tvirtino negalintis atvykti į diskusiją. Dėl ko? Gal yra nuo kažko priklausanav?

Virgis VALENTINAVIČIUS, vienas iš buvusių skandalin-gai pagarsėjusių spekulianto G.Soroso Atvrios Lietuvos fondo vadų, numesdavo telefoną vos išgirdęs, kad jam skambina iš "Respublikos".

Emanuelis ZINGERIS, Seimo narys, po kelių dienų apmaštymų pranešė negalėsiantis dalyvauti apskritajame stale, mat "buvo užimtas".

Egidijus VAREIKIS, Seimo narys, "buvo užimtas".

Vilija BLINKEVIČIŪTĖ, Seimo narė ir socialdemokratų Europos Parlamento rinkiminio sąrašo lyderė, teigė, kad dėl dalyvavimo apskritajame stale turi pasitarti su savo partijos bičiuliais. Pasitarė ir pranešė, kad socdemai gali deleguoti Vytenį Andriukaitį. Pati, matyt, stokoja žinių ir kompetencijos šiuo klausimu.

Vytenis ANDRIUKAITIS, Seimo narys, pareiškė, kad "labai norėtų", bet kaip tyčia su savo partijos bendražygiais turi važiuoti į Džukiją ir pasiūle buvusio premjero Gedimino Kirklilo kandidatūrą, nes šis esą turėjo likti Vilniuje.

Gediminas KIRKILAS, Seimo opozicijos lyderis, išgirdęs apie mūsų pasiūlymą, paneigė V.Andriukaitio žodžius tikindamas, kad irgi vyksta į Džukiją.

Audronius AŽUBALIS, Seimo užsienio reikalų komiteto pirmininkas, teigė, kad su juo viską reikia derinti iš anksto.

Justinas KAROSAS, Seimo narys, "turėjo susitikimą".

Vygandas UŠACKAS, užsienio reikalų ministras, "visą dieną buvo užimtas darbai".

Tėvynės išdavikai

2008 metų gegužės 8 dieną 83 Seimo nariai lengvu mygtuko paspaudimu palaimina Lisabonos sutartį. Absoluti dauguma parlamentarų net neperskaito jos teksto. Galbūt atsiminsime šią dieną kaip pirmą įkaltą vinį į Nepriklausomos Lietuvos karstą. Šiuos neatsakingus politikus istorija dar nuteis. O dabar "Respublika" pateikia informaciją, kaip 141 Seimo narys balsavo per Lisabonos sutarties ratifikavimą. Tik penki parlamentariai neprarado sveiko proto ir balsavo už nepriklausomą Lietuvą.

V.Adamkus netvardė džiazmo dėl Lisabonos sutarties ratifikavimo

Prezidentas Valdas Adamkus Lisabonos sutartį ratifikuojantį įstatymą pasirašė praėjus vos kelioms dienoms nuo Reformų sutarties ratifikavimo Seime. Pasak V.Adamkaus, Lisabonos sutarties ratifikavimas yra dar vienas signalas partneriams, kad Lietuva brangina stiprios ir solidarios Europos idėją. 2008 m. gegužės 14 d. jis pareiškė, kad sutartyje numatytos reformos Lietuvai ir Europai atvers naujų galimybių.

"Lisabonos sutartis - dar vienas Lietuvos žingsnis Europos kelyje. Noriu tikėti, kad eidami šiuo keliu, atrasime naują - europietišką - kozybė vidaus politiniam gyvenimui", - dėstė V.Adamkus.

ISDAVĖ (BALSAVO UŽ)

NUSUSIPRATO (BALSAVIME SUSILAIKĖ)

"NUSIPLOVĖ" (BALSAVIME NEDALYVAVO)

PATRIOTAI (BALSAVO PRIEŠ)

--	--	--	--	--

LITUOVOS OKUPACIJOS DIENORAŠTIS

R.Ozolas: Į SAULĖLYDŽIŲ KRANTĄ

Tikriausiai Lietuvoje nėra didesnio patrioto nei ŽALGIRIO NACIONALINIO PASIPRIEŠINIMO JUDEJIMO narys, filosofas ir jaunosios kartos Mokytojas Romualdas Ozolas.

Kalbėjo apie šalies nepriklausomybę jis prieš dvidešimt metų, kalba ir dabar - ne tik žurnalistams dalijamuose interviu, bet ir neseniai išleistoje savo užrašų (tarsi dienoraščių!) knygoje.

"Neslėpsiu: rašiau savo užrašus, netikėdamas Europos Sąjungos ateitimi, kaip netikėjau ir Tarybų Sąjunga, - beldžiasi į lietuvių sąmonę pirmosios savo knygos Į SAULĖLYDŽIŲ KRANTĄ įžangoje R.Ozolas ir čia pat priduria: - Tautos, o ypač lietuvių tautos, likimas yra svarbiausias knygos motyvas".

Tad koks gi tas mūsų tautos likimas? Apie tai nuo šiol bus galima skaityti "Žalgiryje" pateikiamuose sutrumpintuose R.Ozolo užrašuose.

2004 01 01. Įstojimas į Europos Sąjungą (ES) negalėjo įvykti kaip paprastas formalumas (jeigu Konstitucijos pakeitimą, kuris postuluoja sąjunginių įstatymų viršenybę nacionaliniams laikysime tokiu formalumu) - turėjo įvykti ir neformalus susitapatinimo su ES gyvenimo tvarka aktais: prieš valstybės vairo turėjo stoti naujam režimui visiškai paklusni vadovų komanda.

Nepaklusnus prezidentas, ir dar tautos išrinktas, ir išrinktas reikalaviant permainų, ir permainų tautos daugumos, o ne elito, labui, - prieš vairo likti negalėjo. Prieš du mėnesius pradėtas prezidento nušalinimas neformaliai užbaigtas Naujųjų metų naktį. Susitaręs kalbėti taip pat ir per Baltijos šalims skirtą rusų TV kanalą, prezidentas buvo neprieštas prieš nacionalinių kanalų, taip pademonstruojant, kad jis jau emigracijoje. Žmonės tokius simbolius išsiaiškinti moka. Todėl prezidento kalbą Naujųjų metų proga per Baltijos kanalą "perskaitė" būtent taip. Taip buvo baigtas neformalusis prezidento nušalinimo etapas. Lieka formalusis - apkalta Seime.

Po to liks tik valstybės sateitinės krypties formalizavimas - naujo, ES besąlygiškai priimto, Lietuvos prezidento išrinkimas. Mano didžiausias troškimas būtų išmūšti iš lietuvių dvasios norą kur nors nūgrūsti, prie ko nors prisiliesti, kam nors atsiduoti. Pradėję taip garbingai ir taip didingai - sukilę prieš kryžiuokius ir ištisus amžius atlaikę germanų spaudimą, deja, Rytuose esančių baltiškių teritorijų prisijungimą supratom kaip ryšų slėpį pagalbą. Tada jau nebesunku buvo ieškoti paramos ir pietų slavuose (lenkuose). Na, o po Pirmojo atgimimo mūsų nepriklausomybė mums tapo tiesiog priklausymo kam nors problema. Ja gyvenom visą XX amžių. Tiesa, pačioj pradžioj nacionalinė nepriklausomybė buvo pakankamai svarbi idėja: su Lenkija kariauta nuosekliai ir pasiaukojamai, neutralitetas pasaulinio karo akivaizdą irgi yra tos pačios tendencijos raiška. Bet tautos gėlmėse priklausymas kam nors nebuvo labai svetima nuos-

tata. Užtat kai Smetonos režimas pradėjo stagnuoti, inteligentai išsigelbėjimo nebežvelgė niekur, tik Rusijoje. Ir Antrąjį nepriklausomybė buvo trumpa, dar trumpesnė, negu Pirmoji - tikrai ji buvo 2-3 metus. Paskui prasidėjo "integracija", tik šįkart jau į Vakarų, ir visų pirmą - vel į Lenkiją.

Kaip malonu nukrypti nuo tiesos keliu! Kaip sunku kalbėti ir elgtis pagal būties tavo jau suvoktus priesakus! Kad būtų lengviau, sugalvojam visokių protinį paaiškinimą, sąlygas, išlygas, kas dar negalima, nors apskritai šitai, žinote, labai teisinga ir neužmirština... Kad būtų dar lengviau tartis su savo sąžine, išvedamos visokios koncepcijos, teorijos, ideologijos, kurioms apsirėdžius galima visai protinai įjausti ir jau nebevertyti tikrovės.

Niekąp neužmirštu, kaip du profesoriai - Leonidas Donskis ir Egidijus Aleksandravičius - laidoje "Be pykčio" kalba apie tuos, kurie nesugeba pritaikyti: jie - idiotai, na, bent jau visiškai neišprusę žmonės.

Niekąp neužmirštu, kaip du profesorai - Leonidas Donskis ir Egidijus Aleksandravičius - laidoje "Be pykčio" kalba apie tuos, kurie nesugeba pritaikyti: jie - idiotai, na, bent jau visiškai neišprusę žmonės.

Tai ką vis dėlto galėsim pasakyti po daugelio metų? Ogi tai, kad šiandieninė inteligentija, tęsdama mūsų bajorų ir kitos mūsų tarsi aukštuomenės tradicijas, išsivietino ir išsitaikino, o lietuviškumą išlaikė tie, kurie neprarado ryšio su savo žeme, - anūkėliai ir jų vaikai.

Ir vis dėlto yra viena Lietuvos žmonių kategorija, kuri nenori niekur nei bėgti, nei eiti, kuri nei žvelgijo, nei ko nors laukia iš kažkur ar svajoja apie ką, kas būtų kažkur ten, net Vakaruose. Tai tie, kurie lakstančiųjų vadinami arba bent jau iš esmės sutapatinami su runkeliais - tais, kurie nuo pat pokario, atlaikę žemės nacionalizavimą ir kolektyvizaciją, įsikibo į savo gyvenimėlius, rentė juos, stiprino, dviem rūsiais į žemę grėždamiesi, dviem aukštais dar po stogu virš dviaukščio namelio (aukštumas statyt neleidu) įsikurdami. Jie ir dabar gyvenyt sau savo žemėj, savo Lietuvoj, jeigu jiems būtų kas leids, jei nebūt sugrūdęs į sklypelius ar išgrūdęs išvis į palaukes tojų mūsų genialiausioje žemės reformoje. Laikosi daugelis iš jų ir dabar, nors dalis bevilčiai pasigirė ar bevilčiai išsižudė. Ir laikysis. Ir - ko gero - išpumpuos kartą, kuri neš su savim mūsų žemės gražumą, ir atelyjuos, tuos dabar dar augančius žmones traukiantį save net ir ately, kurių taip sunku įvelgti.

Niekąp neužmirštu, kaip du profesorai - Leonidas Donskis ir Egidijus Aleksandravičius - laidoje "Be pykčio" kalba apie tuos, kurie nesugeba pritaikyti: jie - idiotai, na, bent jau visiškai neišprusę žmonės.

Niekąp neužmirštu, kaip du profesorai - Leonidas Donskis ir Egidijus Aleksandravičius - laidoje "Be pykčio" kalba apie tuos, kurie nesugeba pritaikyti: jie - idiotai, na, bent jau visiškai neišprusę žmonės.

Niekąp neužmirštu, kaip du profesorai - Leonidas Donskis ir Egidijus Aleksandravičius - laidoje "Be pykčio" kalba apie tuos, kurie nesugeba pritaikyti: jie - idiotai, na, bent jau visiškai neišprusę žmonės.

2004 01 28. Visos lietuviškos gražios. Bet ne visos gražuolės.

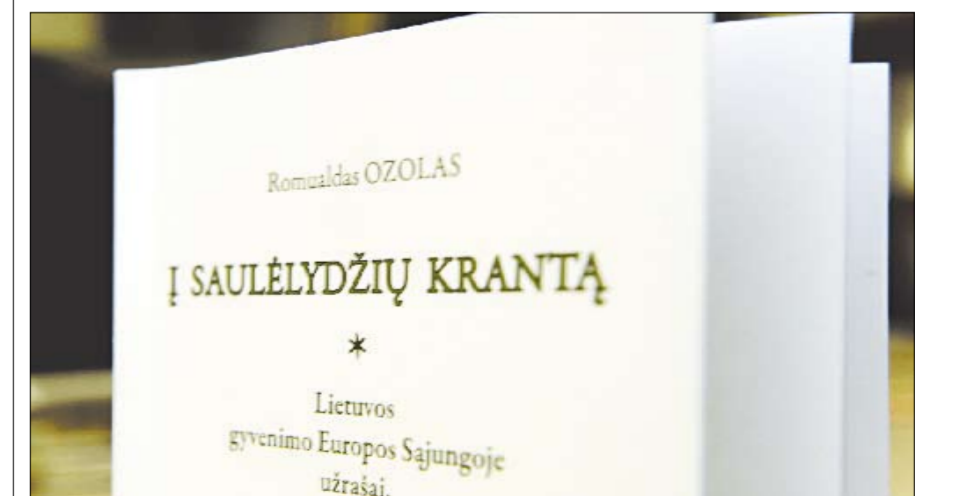
2004 01 29. Nuostabiusia, kad gražuolių Lietuvoje daugiau negu bet kur kitur.

Kas išdrįs pasakyti "ne"?

2004 01 30. Kas per geopolitinis Bermudų trikampis yra Afganistanas? - kas ten įeina, tas ir prasmėna. Ejo Britanija - žluogo. Ejo carinė Rusija - sukliuvo. Ejo Tarybų Sąjunga - prasmėgo. Atejo JAV - grūva.

Kas tie afganai? Ką jiems reiškia laisvė? Ar tai dvasios kozybė, gyvenimo būdas, ar dar kas nors, ko vakariečiai suvokti nepajėgūs?

Tėsynis - kitame "Žalgirio" numeryje

Su kuo valgoma ta Lisabonos sutartis?

Prieš Lisabonos sutartį, kurios pagrindu visos Europos Sąjungos (ES) šalys bus susodintos į unitarinės sąjungos katilą, kyla didžiulė pasipriešinimo banga. Į besipriešinančių šiai sutarčiai stojusių airių gretas jau įsiliejo latviai, šią savaitę ryžtingai pareiškė, kad nors jų šalies politikai sutartį ratifikuvo, jie sieks pakartotinio balsavimo ir rengs referendumą.

Išsireikalauti referendumo gali ir lietuviai, tačiau prieš jam ruošiantis, svarbu visiems išsiaiškinti, kas yra ta Lisabonos sutartis ir ko ją siekiama.

Žinoma, perskaityti daugiau nei 300 puslapių Lisabonos sutarties tekstą neužteks nei kantrybės, nei jėgų - tą jau įrodė už sutartį balsavę, bet jos nesikaitę mūsų šalies politikai. Tad "Žalgris" šiandien pateikia pačias svarbiausias šios sutarties ištraukas, kurios pasirodė įtartinos airiams. Taigi - ką jie siūlo išbraukti ir taisyti? (Raudona spalva paryskintą tekstą siūloma išbraukti, pabrauktą tekstą - įrašyti).

Europos Komisija

Siūlomi Lisabonos sutarties straipsnio 9d pakeitimai

3. Komisijos kadencijos trukmė - penkeri metai.

Komisijos nariai renkami šalių parlamentų pagrindu pasirinkant pagal jų bendrą kompetenciją ir atsidavinimą Europai iš asmenų, kurie nekelia jokių abejonių.

Vykdydama savo įsipareigojimus, Komisija yra visiškai nepriklausoma atskaitinga Europos Tarybai. Nepažeidžiant 9e straipsnio 2 dalies, Komisijos nariai nesiekia gauti ir nepaiso jokios vyriausybės, institucijos, įstaigos ar organo nurodymų. Jie susilaiko nuo bet kurios su savo pareigomis nesuderinamos veiklos.

4. Komisiją paskirtą laikotarpiui nuo Lisabonos sutarties įsigaliojimo iki 2014 m. spalio 31 d. sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės pilietį, įskaitant pirmininką ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, kuris yra vienas iš pirmininko pavaduotojų.

5. Nuo 2014 m. lapkričio 1 d. Komisijos narių, įskaitant pirmininką ir Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, skaičius atitinka du trečdalius valstybių narių skaičiaus, jeigu Europos Vadovų Taryba, sprendžiamas vieningai, nenusprendžia šio skaičiaus pakeisti.

Komisijos nariai renkami iš valstybių narių piliečių pagal visiškai lygios rotacijos tarp valstybių narių sistemą, leidžiančią atspindėti visų valstybių narių demografinį ir geografinį diapazoną. Šią sistemą vieningai nustato Europos Vadovų Taryba pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 211a straipsnį.

6. Komisijos pirmininkas:

a) nustato gaires, kuriomis Komisija turi vadovautis vykdydama savo užduotis;

b) priima sprendimą dėl Komisijos vidinės struktūros, užtikrinamas jos nuoseklų, veiksmingą ir kolegialų darbą;

c) iš Komisijos narių, išskyrus Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį užsienio reikalams ir saugumo politikai, skiria pirmininko pavaduotojus.

Komisijos narys atstatastydina, jei to reikalauja pirmininkas pirmininko reikalavimu, jei to reikalauja Europos Parlamento ar parlamentas šalies, iš kurios yra atvykęs Komisijos narys. Sąjungos vyriausiąsias įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai atstatastydina pagal 9e straipsnio 1 dalyje nustatytą procedūrą, jei to reikalauja pirmininkas.

7. Atsižvelgdama į Europos Parlamento rinkimus ir atitinkamai pasikonsultavusi, Europos Vadovų Taryba, sprendžiamas kvalifikuota balsų dauguma, siūlo Europos Parlamentui kandidatą į Komisijos pirmininkus. Šį kandidatą išrenka Europos Parlamento iš sudarančių narių balsų dauguma. Jei šis kandidatas nesurenka reikalaujamoms balsų daugumos, Europos Vadovų Taryba per vieną mėnesį pasiūlo naują kandidatą, kurį Europos Parlamento renka pagal tą pačią procedūrą.

Taryba bendru sutarimu su išrinktuoj pirmininku patvirtina sąrašą kitų asmenų, kuriuos siūlo skirti Komisiją remiantis rinkimais atitinkamų šalių parlamentuose. Jie parenkami remiantis valstybių narių siūlymais pagal 3 dalies antrojeje pastraipoje ir 5 dalies antrojeje pastraipoje nustatytus kriterijus.

Pirmininką, Sąjungos vyriausiąjį įgaliotinį bendrai užsienio ir saugumo politikai ir kitus Komisijos narius kolektyviškai balsuodamas tvirtina Europos Parlamento. Remiantis šiuo patvirtinimu, Komisijos kvalifikuota balsų dauguma skiria Europos Vadovų Taryba.

8. Komisija kolektyviškai yra atsakinga Europos Tarybai ir Europos Parlamentui. Europos Parlamento gali balsuoti dėl pasiūlymo pareikšti nepasitikejimį Komisija pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 201 straipsnyje nustatytą procedūrą. Jei toks pasiūlymas priimamas, Komisijos nariai atstatastydina kolekty-

vškai, o Sąjungos vyriausiąsias įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai atstatastydina iš pareigų, kurias jis vykdo Komisijoje.

Kvalifikuota balsų dauguma

Siūlomi Lisabonos sutarties 9c straipsnio pakeitimai

1. Taryba bendrai su Europos Parlamento vykdo teisėkūros ir biudžetines funkcijas. Ji vykdo politikos formavimo ir koordinavimo funkcijas laikydamasi Sutartyse nustatytų sąlygų.

2. Tarybą sudaro po vieną kiekvienos valstybės narės ministro lygio atstovą, kuris gali priimti išsipareigojimus savo valstybės narės vyriausybės vardu ir balsuoti jos vardu.

3. Išskyrus atvejus, kai Sutartyse numatyta kitaip, Taryba sprendžia kvalifikuota balsų dauguma, formuluočius, apibrėžtus Nicos sutartyje, pagrindu.

4. Nuo 2004 m. lapkričio 1 d. kvalifikuotą balsų daugumą sudaro ne mažiau kaip 55 proc. Tarybos narių, kurių turi būti ne mažiau kaip penkiolika, atstovaujančių valstybės narės, kurių gyven-tojai sudaro ne mažiau kaip 65 proc. Sąjungos gyventojų.

Sprendimą blokuojančią mažumą turi sudaryti ne mažiau kaip keturi Tarybos nariai; jei ji nesudaroma, laikoma, kad yra kvalifikuota balsų dauguma.

Kiti kvalifikuota balsų dauguma tvarkos aspektai nustatomi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 205 straipsnio 2 dalyje.

Teisinis statusas

Siūlomi 46a Lisabonos sutarties straipsnio pakeitimai

Sąjungos veikimo trečios dalies nuostatas dėl Sąjungos vidaus politikos ir veiksmų arba jų dalį.

7. Kai Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo arba šios Sutarties V antraštinėje dalyje numatyta, kad Taryba sprendimus tam tikroje srityje arba tam tikru atveju priima vieningai, Europos Vadovų Taryba gali priimti sprendimą, leidžiantį Tarybai toje srityje arba tuo atveju priimti sprendimą kvalifikuota balsų dauguma. Ši pastraipa netaikoma karinio pobūdžio sprendimams arba sprendimams gynybos srityje.

Kai Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo numatyta, kad Taryba priima įstatymo galią turinčius aktus pagal specialią teisėkūros procedūrą, Europos Vadovų Taryba gali priimti sprendimą, leidžiantį tokius aktus priimti pagal įprastą teisėkūros procedūrą.

Apie bet kokią iniciatyvą, kurios Europos Vadovų Taryba imasi remdamasi pirmąja arba antrąja pastraipa, pranešama nacionaliniams parlamentams. Jei per šešis mėnesius nuo tokio pranešimo dienos nacionalinis parlamentas pareiškia nepripažinti, pirmoje arba antroje pastraipoje nurodytas sprendimas nėra priimamas. Jei nepripažinimas nepareiškiamas, Europos Vadovų Taryba gali priimti minėtą sprendimą.

46a straipsnis
Sąjunga yra juridinis asmuo.
48 straipsnis

Bet kurios valstybės narės vyriausybė ar Komisija gali teikti Tarybai projektus dėl sutarčių, kurių pagrindu sukurta Sąjunga, pakeitimo.

Jei Europos Vadovų Taryba, pasikonsultavusi su Europos Parlamentu ir Komisija, paprastąją balsų dauguma priima sprendimą nagrinėti pasiūlytus pakeitimus, Europos Vadovų Tarybos pirmininkas susaūkia nacionalinių parlamentų atstovų, valstybių narių vadovų ar jų vyriausybės vadovų, Europos Parlamento ir Komisijos atstovų konventą. Dėl institucinių pakeitimų pinigų srityje taip pat konsultuojamasi su Europos centriniu banku. Pakeitimai įsigalioja visoms valstybėms narėms susitarus ratifikavus pagal savo atitinkamas konstitucines nuostatas.

1. Sutartys gali būti iš dalies keičiamos laikintis įprastos peržiūros procedūros. Jos taip pat gali būti iš dalies keičiamos laikintis supaprastintą peržiūros procedūrą.

• Įprasta peržiūros procedūra
2. Bet kurios valstybės narės vyriausybė, Europos Parlamento ar Komisija gali teikti Tarybai projektus dėl Sutarčių keitimo. Šiais projektais, be kita ko, gali būti siekiama padidinti ar sumažinti Sutartimis Sąjungai suteiktą kompetenciją. Šiuos projektus Europos Vadovų Tarybai teikia Taryba ir apie tai pranešama nacionaliniams parlamentams.

5. Jei pračius dvejimis metais po Sutarties, iš dalies keičiančios Sutarties, pasirašymo, keturi penktadaliai valstybių narių yra ją ratifikavę, o viena ar daugiau valstybių narių yra susidūrusios su sunkumais ją ratifikuojant, šis klausimas perduodamas svarstyti Europos Vadovų Tarybai.

• Supaprastintos peržiūros procedūros
6. Kiekvienos valstybės narės vyriausybė, Europos Parlamento arba Komisija gali teikti Europos Vadovų Tarybai projektus peržiūrėti visas Sutarties dėl Europos

Valstybių narių parlamentai
Siūlomi pataisymai pasiūlytiems protokolams dėl valstybių narių parlamentų vaidmens bei subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo Lisabonos sutartyje.

Vienas pagrindinių papildymų šiuose protokoluose yra susijęs su sprendimų dėl sutarties keitimo priėmimu. Airiai nurodo, kad nedarais keisti sutartį, Europos Vadovų Taryba apie tai visoms valstybėms narėms turi pranešti likus šešioms mėnesiams iki sprendimo suvarstymo.
Siūloma taisyti ir protokolą "Dėl

subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo bei Europos Sąjungos tikslų ir vertybių, nusakytų bendrose nuostatose, pateiktose 1-6 ES Sutarties straipsniuose" 7 straipsnį

1. Jei įstatymo galią turinčio akto projektą siūlo Europos parlamentas, Taryba ir Komisija bei tam tikrais atvejais valstybių narių grupė, Teisingumo Teismas, Europos centrinis bankas ar Europos investicijų bankas, jie atsižvelgia į pagrįstas nacionalinių parlamentų ar nacionalinių parlamentų rūmų nuomones.

Kiekvienas nacionalinis parlamentas turi du balsus, kuriuos paskirsto, remdamasis nacionaline parlamentine sistema. Kai parlamentinę sistemą sudaro dveji rūmai, kiekvienam rūmui turi po vieną balsą.

2. Kai už pagrįstas nuomones, kad įstatymo galią turinčio akto projektas neatitinka subsidiarumo ar ES tikslų ir vertybių principo, atiduota ne mažiau kaip vienas trečdalis penktadalis visų nacionaliniams parlamentams pagal 1 dalies antrąją pastraipą skirtų balsų, projektas turi būti persvarstomas. Tuo atveju, kai įstatymo galią turinčio akto projektas, susijęs su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, pateikiamas remiantis Sutarties dėl Europos sąjungos veikimo 61 I straipsniu, mažiausias atiduotų balsų skaičius turi sudaryti vieną ketvirtadalį.

Persvarsčius projektą, Komisija turėtų saistytį įstatymiška patvirtintais įsipareigojimas pateikti Baltajā knyga su išdėstytu atsiliepimu, grindžiamu sutartimi, apie veiksmų nesiekimą. Kai siūlymą teikia valstybių narių grupė, Europos Parlamento, Teisingumo teismas, Europos centrinis bankas ar Europos investicinis bankas, jei jie siūlo įstatymo galią turinčio akto projektą, gali nuspresti jo nekeisti, iš dalies pakeisti arba jį atsiimti. Turi būti nurodyti tokio sprendimo motyvai.

3. Be to, pagal įprastą teisėkūros procedūrą, kai už pagrįstas nuomones, kad pasiūlymas dėl įstatymo galią turinčio akto neatitinka subsidiarumo ir proporcingumo bei ES tikslų ir vertybių principo, atiduota ne mažiau kaip paprasta balsų dauguma trisdešimt penki procentai nacionaliniams parlamentams pagal 1 dalies antrąją pastraipą skirtų balsų, pasiūlymas turi būti persvarstomas. Persvarsčius pasiūlymą, Komisija gali nuspresti jo nekeisti, iš dalies pakeisti arba jį atsiimti.

Jeigu Komisija pageidauja, ji gali pakviesti tas valstybes, kad išreikštų pagrįstą nuomonę padaryti sutartus pakeitimus ten, kur tie pakeitimai būtini dėl pradinį pakeitimų neatitinkimo ES tikslams ir vertybėms. Jeigu Komisija priima pasiūlytus pakeitimus, pasiūlymas gali būti atidėtas kaip pataisytas pagal atitinkamos teisės akto leidimo procedūros sąlygas.

Nusprendusi nekeisti pasiūlymo, Komisija turės pagrįsti, kodėl, jos nuomone, pasiūlymas atitinka subsidiarumo principą. Ši ir nacionalinių parlamentų nuomonės turės būti pateiktos ES teisės akto leidėjui, kad jį bus atsižvelgta vykdam procedūrą:

a) prieš užbaigiant pirmąjį svarstymą teisės akto leidėjas (Europos Parlamento ir Taryba) išnagrinėja, ar pasiūlymas dėl teisės akto atitinka subsidiarumo principą, ypač atsižvelgiant į priežastis, kurias nurodė ir kurioms pritaria dauguma nacionalinių parlamentų, bei į pagrįstą Komisijos nuomonę;

b) jeigu 55% Tarybos narių dauguma arba Europos parlamente atiduotų balsų dauguma teisės akto leidėjas mano, kad pasiūlymas neatitinka subsidiarumo principo, pasiūlymas dėl įstatymo galią turinčio akto nesvarstomas.

Militarizacija

Siūlomi pataisymai saugumo ir gynybos politikoje, apibrėžti 28 Lisabonos sutarties straipsnyje

28a straipsnis
1. Bendra saugumo ir gynybos politika yra sudėtinė bendros užsienio ir saugumo politikos dalis. Ji užtikrina Sąjungos operaciniam veiksmumui reikalingus civilinius ir karinius pajėgumus. Sąjunga gali jais naudotis vykdydama misijas už Sąjungos ribų, skirtas taikos palaikymui, konfliktų prevencijai ir tarptautinio saugumo stiprinimui laikantis Jungtinių Tautų Chartijos principų. Siems uždaviniams vykdyti naudojami valstybių narių suteikti pajėgumai.

2. Bendra saugumo ir gynybos politika apima galėtų apimti laipsnišką bendros Sąjungos gynybos politikos kūrimą. Tai sudarys galėtų sudaryti sąlygas pereiti prie bendros gynybos, jei tokį sprendimą vieningai priims galėtų priimti Europos Vadovų Taryba. Tokiu atveju ji rekomenduoja galėtų rekomenduoti valstybės narėms tokį sprendimą priimti pagal jų atitinkamus konstitucinius reikalavimus.

Sąjungos politika pagal šį skyrių neturi pabloginti ypatingo tam tikrų neutralių ar neprisidėjusių valstybių narių ar jų valstybių narių, kurios savo bendrąjį saugumą patiki NATO, saugumo ir gynybos politikos pobūdžio, privalo gerbti tam tikrų valstybių narių įsipareigojimus ir atitiktai bendrą saugumo ir gynybos politiką, besiremiančią šia struktūra.

3. Valstybės narės, siekdamos įgyvendinti bendrą saugumo ir gynybos politiką, kad prisidėtų prie Tarybos apibrėžtų tikslų įgyvendinimo, suteikia galėtų suteikti Sąjungai savo civilinius ir karinius pajėgumus. Tos valstybės narės, kurios tarpusavyje suformuoja daugiašales pajėgas, taip pat gali sudaryti galimybę pasinaudoti tomis pajėgomis vykdam bendrą saugumo ir gynybos politiką.

Valstybės narės įsipareigoja galėtų įsipareigojti laipsniškai tobulinti savo karinius pajėgumus. Gynybos pajėgumų plėtojimo, mokslinių tyrimų, įsigijimų ir ginkluotės srityje Europos gynybos agentūra nustato operacinius poreikius, skatinama priemonėi ir technologinei įgyvendinti, padeda nustatyti ir prireikus įgyvendinti visas reikalingas priemones pramoninei ir technologinei gynybos sektoriaus banktinka subsidiarumo principu. Ši ir nacionalinių parlamentų nuomonės turės būti pateiktos ES teisės akto leidėjui, kad jį bus atsižvelgta vykdam procedūrą:

7. Jei valstybė narė patiria kari-

10 PRIEŽASČIŲ, KODĖL LISABONOS SUTARTIS NETINKA AIRIJAI

1. Ji kelia grėsmę mūsų teisei į referendumą dėl esamų sutarčių pokyčių.
2. Ji suteikia ES per daug galių ir sumažina mūsų galimybes sustabdyti sprendimus, kurie neatitinka Airijos interesus.
3. Ji suteikia 105 papildomas galias ES tokiais klausimais kaip tarptautiniai santykiai, saugumas, prekyba ir ekonominė politika. Ir daugiau kaip 60 šių sričių mes prarasime teisę sustabdyti įstatymus, neatitinkančius mūsų nacionalinių interesus.
4. Ji sukuria ES užsienio reikalų ministrą, bendrosios gynybos ir užsienio politiką ir leidžia ES veikti tarptautinėje arenoje taip kaip valstybei ir kalbėti mūsų vardu.
5. Ji panaikina neutralitetą įtraukdama mus į bendrąją gynybą ir įpareigodama mus didinti karines išlaidas.
6. Ji sumažina mūsų balsavimo svarbą Ministrų taryboje beveik perpus.
7. Ji panaikina mūsų automatišką teisę turėti komisarą.
8. Ji rimtai kenkia darbuotojų teisėms ir aptarnavimo sferai.
9. Ji įpareigoja ES remti atominę energiją.
10. Ji kenkia ES įsipareigojimui kovoti su pasauliniu skurdu ir nelygybe.

ne agresiją savo teritorijoje, kitos valstybės narės, vadovaudamosi Jungtinių Tautų chartijos 51 straipsniu, jos atžvilgiu yra įpareigotos galėtų jai teikti visokeriopą įmanomą pagalbą ir paramą. Tai neturi pažeisti kai kurių neutralių ar neprisidėjusių valstybių narių saugumo ir gynybos politikos specifikos.

Įsipareigojimai ir bendradarbiavimas šioje srityje atitinka narytės Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos įsipareigojimus, o Šiaurės Atlanto sutarties organizacija išlieka valstybių, kurios yra jos narės, kolektyvines gynybos pagrindu ir jos įgyvendinimo forumu.

28b straipsnis
1. 28a straipsnio 1 dalyje nurodytas misijas, kurias vykdydama Sąjunga gali naudoti civilines ir karines priemones, sudaro bendri nusiginklavimo veiksmai, humanitarinės ir gelbėjimo, karinio konsultavimo ir pagalbos, konfliktų prevencijos ir taikos palaikimo, kovinių pajėgų vykdomos križių valdymo misijos, įskaitant taikdarystę ir pokonfliktinio stabilizavimo operacijas. Visos šios misijos gali prisidėti kovojant su terorizmu, taip pat remiant trečiąsias šalis, savo teritorijose kovojančias su terorizmu. Visos šios misijos gali prisidėti prie konfliktų sprendimo.

28c straipsnis
1. Sprendimais, priimtais remiantis 28b straipsniu, Taryba gali pavesti įgyvendinti misiją valstybių narių, kurios nori ją vykdyti ir turi tam reikalingus pajėgumus, grupei. Tokios valstybės narės kartu su Sąjungos vyriausioju įgaliotiniu užsienio reikalams ir saugumo politikai kai dėl misijos valdymo susitaria tarpusavyje sprendžia vienbalsiai.

Neutralumas

Pasiūlytas protokolai dėl neutralumo apsaugos
Atsižvelgdama į priemones, kurias Taryba priėmė Bendros užsie-

nio ir augimo politikos (BUSB) bei Bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) srityse. Airija nedalyvaus įgyvendinant šiose srityse priimtus sprendimus ir veiksmus išskyrus Jungtinių Tautų sankcionuotą taikos palaikymo misijas pagal "Triple Lock" procedūrą. Tačiau, nepažeidžiant mūsų neutralumo statuso, Airija pasiūlo teisę visiškai dalyvauti priiman sprendimus visose BUSP ir BSGP srityse, nes veiksmai šiose srityse bus atliekami remiant ES ir palies visas valstybes narės.

Airija nepivalo prisidėti prie BSGP veiklos išlaidų finansavimo, išskyrus Airijos gynybos pajėgų dalyvavimą Jungtinių Tautų sankcionuotose taikos palaikymo misijose. Šie principai taikomi Europos gynybos agentūrai, pradiniam fondui ir mechanizmui dėl greitos priegios prie asignavimų, remiantis Lisabonos Sutarties 28 straipsniu, bet bet kokiems tiesioginiams ar netiesioginiams finansiniams įnašams.

Si padėtis gali pasikeisti tik atsižvelgus į Airijos žmonių pritarimą referendumu.
Niekas šiame protokole neužkerta kelio ar riboja Airijos dalyvavimą Jungtinių Tautų sankcionuotose taikos palaikymo misijose, teikiant pilietinę ar karinę paramą trečiosioms šalims, nukentėjusioms nuo humanitarinės ar stichinės nelaimės to, kol tokios misijos atitinka Airijos konstitucijos reikalavimus.

Valstybės parama

Siūdomose sutarties pakeitimuose dėl valstybės paramos, airiai praše kelis papildymus, kuriuose teigiama, kad išsaugant bet kokią Valstybės narės skiriamą paramą, visos paramos bus derinamos pagal sutartis, jei atitinka kompensavimą už algybinimą už tam tikrus įsipareigojimus, būdingus visuomenės paslaugoms, kaip nurodyta protokole apie svarbiausias

atsižvelgdamas į didelį visuomenės susirūpinimą ir priešiniamsi bet kokią mokesčių su derinimo formai per Airijoje surengtą referendumą dėl Lisabonos sutarties 2008-aisiais.

susitarė, kad Airijos žmonių suverenitetas, susijęs su mokesčių politika, bus visiškai gerbiamas.
Be to, bet koks Airijos dalyvavimas ES mokesčių suderinimo politikoje įmonomas tik gavus Airijos piliečių pritarimą per referendumą.
Šis protokolas pridedamas prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Sąjungos veikimo.

Vertė Kristina MIKELEVIČIŪTĖ ir Rolanda STRUMILIENĖ

► Daugiau informacijos: www.lisbonvote.com ir www.no2lisbon.ie